

Recenzní posudek na kolektivní monografii
„Sdílená ekonomika tři roky poté – závěry a perspektivy“

Posuzovaná monografie je rozdělena do třech částí. První část se zabývá pracovněprávními aspekty sdílené ekonomiky a obsahuje celkem jedenáct statí. Druhá část monografie se zabývá daňovými a finančními aspekty sdílené ekonomiky a obsahuje celkem deset statí. Konečně třetí část monografie se zabývá dalšími souvisejícími aspekty materie a je v ní obsaženo celkem šest statí. Jedná se o třetí závěrečné souborné dílo vydávané v rámci grantového projektu věnovaného zkoumání problematiky sdílené ekonomiky. V reflexi této skutečnosti se autoři věnují v příspěvcích, souhrnně řečeno, jednak hodnocení závěrů dosažených v uplynulých letech a jednak dílčím specifickým otázkám spojených s konkrétními situacemi souvisejícími se sdílenou ekonomikou.

V prvé části monografie zabývající se pracovněprávními aspekty autoři jednotlivých statí jednak hodnotí dosavadní posun a vývoj v oblasti sdílené ekonomiky, včetně souvisejícího odborného diskursu a vývoje legislativy zejména ve vztahu k digitálním platformám. Vedle toho poukazují a v podrobnostech rozebírají jak některé základní otázky sdílené ekonomiky a jejího vztahu k právu, tak dílčí právní problémy plynoucí z aplikace stávající legislativy na služby sdílené ekonomiky. Zvláště cenné jsou úvahy *de lege ferenda* jak ve vztahu k obecnému rámci právní regulace služeb sdílené ekonomiky, tak ve vztahu k odstranění kolizních a jiných problematických momentů stávající legislativy aplikující se na služby sdílené ekonomiky, jde-li o žádané cíle právní regulace. Za podnětné lze označit taktéž úvahy vztahující se k agenturám práce v kontextu digitální platformy.

Druhá část monografie se zabývá daňovými a finančními aspekty sdílené ekonomiky. Jednotlivé statě zabývají od obecného vymezení pojmů služeb sdílené ekonomiky až po konkrétní případy právních řešení služeb sdílené ekonomiky z hlediska finančního práva a finanční vědy. Stejně jako v případě prvé části některé z nich obsahují i hodnocení uplynulých let z hlediska vývoje právní úpravy a diskusí vztahující se k právní regulaci služeb sdílené ekonomiky. Příspěvky se věnují zejména daňovým aspektům problematiky, virtuálním a kryptoměnám a s nimi souvisejícím otázkám.

Třetí část monografie se zabývá dalšími souvisejícími otázkami souvisejícími se službami sdílené ekonomiky a jejich právní regulací. Příspěvky zařazené do této části mají různé tematické zaměření. Autoři se věnují jak zcela základním otázkám definice sdílené ekonomiky a možnosti její právní regulace, tak kupříkladu problematice právních aspektů sdílení automobilů prostřednictvím platformy, sdílené ekonomice a cestovnímu ruchu či sdílené ekonomice, resp. službám sdílené ekonomiky v kontextu pojmu podnikání. Z příspěvků plyne řada podnětných otázek a úvah, ať již jde kupříkladu o veřejné užívání jako možný nástroj sdílení, či o odpovědnostní aspekty související se sdílením vozidel.

Celkově mohu konstatovat, že předložená monografie je dle mého názoru zcela mimořádný počín, který se zaměřuje na nové formy podnikání, které se vymykají tradičním formám. Této monografii nechybí ani vazba na zahraniční zkušenosti. Za zvlášť cenné považuji, že kolektivní monografie ve spojení s předchozími dvěma publikačními počiny vyšlymi ze shodného grantového projektu, které byly zaměřeny na právní aspekty služeb sdílené ekonomiky, představuje komplexní pohledem na danou problematiku z hlediska všech v úvahu připadajících odvětví práva, a to zejména práva finančního, pracovního, správního, i sociálního zabezpečení. Jsou zde předkládány jak odpovědi a úvahy týkající se základních obecných a koncepčních otázek právní regulace služeb sdílené ekonomiky, tak otázky a úvahy vztahující se zcela konkrétních situací (například odpovědnostní důsledky atp.).

Monografie ukazuje současné limity právního řádu, a to nejen v České republice, ale i v dalších zemích, a to zejména v Evropské Unii. Potvrzuje známou pravdu, že právo vždy zaostává za životem a v daném případě za ekonomikou.

Z hlediska dalších legislativních řešení jsou velmi přínosné a podnětné úvahy autorů o vhodnosti či nevhodnosti, příp. způsobu budoucí regulace služeb sdílené ekonomiky. Lze souhlasit se závěry většiny autorů, že určité regulace bude v nedaleké budoucnosti potřeba (pokud spíše už tato potřeba nenastala). Na druhou stranu tato regulace by měla být promyšlená a uvážlivá i z hlediska dalšího rozvoje těchto forem.

Závěrem mohu konstatovat, že monografie bude dle mého názoru velmi cenným zdrojem poznání a obohacím jak pro aplikační, tak i pro legislativní praxi. Z tohoto důvodu jednoznačně doporučuji k publikaci.

V Praze dne 18. listopadu 2019

prof. JUDr. Miroslav Bělina, CSc.